BRIEF

VAN

CONSTANTINUS SIMPLICIUS,

AAN

JUSTUS QUERULUS.

1782.

20235

Ik haat den Man, gelyk des afgronds poort,
Wiens Hart niet overeenſtemt met zyn woord.

HOMERUS.

WEL EDELE HEER!

Uw Ed verzoekt my, dat ik u myne gedagten mededeele, zo over de berugte Memorie van Heeren Burgermeesteren der Stad Amsteldam, met het daar op gevolgd Adres van den Hertog, als wel inzonderheid over het singulier gedrag van den Heer Raadpensionnaris in deze eclatante zaak gehouden; te meer, daar men u vertelt hadt, dat gem. R. P. zyn gezegde by de Amsterdamsche Memorie geavanceerd, wilde doen voorkomen, als illegaal, en, tegens zyne Intentie, in een ongunstig licht geplaatst; dan dat Uw Ed. zulks niet konde geloven van een Man, van denwelken, de (*) Admiraal van den Vyver zulke grootsche denkbeelden het Publiek heeft

(*) De Wel Ed. Heer Pierre Gosse heeft dezen uniquen en Weltschen Titel voor eenige Jaren verkregen, ter gelegenheid, dat onze geliefde Eerstadhouder, minderjarig zynde, eenige Wurmen, waar mede Hoogstdezelve toen gekwelt werd, uit de Vorstelyke Agterdeur kwyt raakte, wanneer die oude Patriot zyne onuitsprekelyke blydschap deswegens door het baldren van 't Kanon, terwyl de Staten van Holland Vergaderd waren, van deszelfs Hotel op den Vyver, den Inwoners van 's Hage bekend maakte.

SICITUR AD ASTRA.

heeft geinſpireert, in zyne Courant van den 2 December 1772. Meldende:

„ Hun Ed. Gr. Mog. hebben aangeſteld tot Raad Penſionaris van Holland en Weſtvrieſland, den Heer Mr. Pieter van Bleiswyk, Penſionaris der Stad „ Delft. Het Publiek welks verlangen de verkiezing „ van den Souverain was vooruitgeſtreeft, ziet met „ het grootſte genoegen die gewigtige Bediening „ aan eenen Miniſter overgaan, in wien de verhevenheid van kennis, ondervinding, en de hoedanigheden van de bedrevendſte Staatkunde den onvermoeiden yver van een opregt Vaderlander „ evenaren."

Schoon my weinig tyd van myne bezigheden overſchiet, zal ik egter wegens onze oude Vriendſchap, aan uwe begeerte tragten te voldoen, en U, volgens myne Eenvoudige manier van Denken, myne Conſideratien kortelyk maar rondborſtig communiceeren.

Ik zal dan eerſt examineeren de Rol, welke de R. P. in die Hiſtorie geſpeelt heeft.

En in de tweede plaats, de Beſchuldiginge tegens den Hertog ingebragt, nader ten toetze brengen.

Het is volgens de Conſtitutie van onze Republiek eene vaſtgeſtelde en onbetwiſtbare waarheid, dat *geene Vreemde of Uitlandſche Perſonen directie mogen hebben in de Politieke beſtiering van 's Lands zaken*; naar inhoud van het *expres Handveſt en Previlegie van vrouwe Maria*, in dato 4 *Maart* 1476 *Art:* 4, en dien conform is by het 9. *Art. van de Inſtructie van* den Hertog van Brunswyk geſtatueert: dat Hy zig met geene zaken van *Religie*. POLICIE, *Financie* of *Juſtitie mag bemoejen.*

Nu vraag ik, quo jure, qua auctoritate is de Hertog gequalificeert, om als *Conſiliarius Principis* in de Staats-Deliberatien te adviſeren? Waar is desſelfs wettige aanſtelling of commiſſie? En hoe is de R. P insgelyks bevoegd, om met gem. Hertog in de gem. pre-

pretenſe qualiteit, over de Politieke zaken te helfigueeren en conſulteeren? Geen Artikel in zyne Inſtructie maakt Hem daar toe gerechtigt.

Of zodanige demarche ſtroke met de fundamentele Conſtitutie van onze Regeeringsform, en regelen van Prudentie, laat ik gaarn over aan verſlichter oordeel,

Nogthans heeft de R. P den *Hertog* als *Conſiliarius Principis*, erkent, en in die *pretenſen qualiteit*, over het Politick beſtier van 's Lands zaken met denzelven gedelibereert, maar met zo fataal gevolg, dat Hy in het byzyn van onderſcheide leden der Regeering van Holland, zig dikwils beklaagd hebbe over het misverſtand tuſſchen Hem R. P. en gem. Hertogs mitsgaders over den invloed, welke voorn. Hertog op den geeſt van den Heer Stadhouder heeft, waar door zyne pogingen ten beſte van het Vaderland tomeermalen zyn verydeld geworden.

Hy heeft zulks, meer dan eens gezegt, voor het aangaa der Vergadering, ten aanhoren van verſcheide Regenten, welke daar, in qualiteit, *als Comparenten* ter gem. Vergadering (dus geen *Particulieren*) zyn preſent geweeſt; nu en dan heeft Hy zig uitgedrukt, dat zyne pogingen ten beſte van den Lande wierden infructueus gemaakt door den *Heer in de Pooten*. (*)

Nu vraag ik, wat heeft de R. P. met die gedane klagten gebuteert? *Sapiens nil fruſtra facit.* — Waarom dezelve niet nedergelegt in den ſchoot van den Souverain? Want men kan niet denken, dat zyn Wel Ed: die klagte flegts zal hebben uitgeboezemd, om zig van opgekropt chagryn over het prevaleeren van 's Hertogs Crediet boven het zyne te ontlaſten, zulks zoude waarlyk (zonder complimenten te maken) den R. P. luttel eer aandoen? — Het mangelde zyn Wel Ed. immers niet aan Firmiteit? Wat weerhieldt Hem dan toch, om de voorn. klagten over za-

(*) Zeker oud vroom Beminnaar van 't Vorſtelyk Huis van Oranje, noemt het Hotel van den Brunswyker, — *Het Hof van Keizer Tiberius.*

zaken van die natuur, van zo groot aanbelang, het welzyn namentlyk van 't Vaderland concernerende, onder het oog van H. Ed. Gr. Mog. te brengen, welke zekerlyk wel middelen zouden beraamt hebben, om Haaren Eerſten Miniſter kragtdadig te maintineeren, ten einde desſelfs welmenende pogingen effect te doen ſorteeren? — Hiet zit een diepte van de bedreevenſte Staatkunde, welke voor my onbegrypelyk is.

Iſer ooit een tyd geweeſt voor een Eerſten Minister van Staat, om door wyzen Raad en kloek beleid, tot heil van 't Vaderland, te kunnen brilleeren, nu was die waarlyk geboren voor den Heer van Bleiswyk, om aan de Republiek, ja gantſch Europa te tonen, dat Hy (zo als zommige, nevens den Hooggem. Admiraal voorſpelt hadden) die groote Held, die Hercules ware, welke de Raadſlagen onzer Vyanden, als kaf, zou doen verſtuiven en het Gemeenebeſt, ten top van glorie opvyzelen. Dan,

Non omnia poſſumus omnes:

't Is niet al goud, dat blinkt.

De Politieke Wysgeer doet wel zyn beſt, maar moet zyn werk verder al zuchtende verrichten, zyne pogingen ten beſte van den Lande door den Brunswykſen Blaasbalg zien verydelen: de Pretenſe Conſiliarius blyft den bovenzang zingen, en de R. P, laat zig overdwarsſen van een Man, wiens naam een vloek is by alle Rechtaarte Vaderlanders, en door de Brouillerie van die beide, wordt het Schip van Staat, eertyds alom ontzien en geëerbiedigt, een ſpot en aanſluiting der volkeren, en onze dierbare bezittingen moeten, helaas! ter prooie ſtrekken voor de Barbaarſche Roof en Moordzucht der Britſche Bloedhonden.

Dat de Naneef altoos onkundig blyve van deze bynа ongelooflyke hiſtorie.

Excidat illa dies aevo, ne poſtera norint ſecula!

De-

Deze klagten van den R. P. gevoegd, by die van het beſte gedeelte der Natie, klaar beſpeurende, dat de rampen, waar in ons Vaderland gedompeld legt, alleen aan de kwade overheerſchende directie van gem. Hertog te wyten waren, zyn dan geweeſt de dryfveeren, waarom Amſteldam zig moedig in de breſſe ſtelde, voor het behoud van 't kwynend Vaderland en waggelende Vryheid, en bewuſt, dat een Vorſt, hoe ſchrander, hoe doorzigtig, niet alles met de armen zyner bekwaamheid kan omvademen, proponeerde ter Vergadering van H. Ed. Gr. Mog. dat eenige kundige, eerlyke, getrouwe Regenten, als geheime Raden, aan het Eminente Hoofd dezer Republiek mogten worden toegevoegt: Welke Propoſitie kort daarop gevolgt is, van die zo alom bekende Memorie, welke door de Heeren *Burgemeeſteren Temminck en Rendorp, nevens den Penſionnaris Viſſcher*, in *preſentie van den R. P.* op den 8 Juny des verſtreken Jaars, aan zyne Doorl. Hoogheid den Prinſe Stadhouder is voorgelezen.

De R. P., horende by de lecture der gem. Memorie zyn eigen gezegden, en meermalen gedane klagten, vindt goed, om op die periode, welke Hem inzonderheid concerneerde, (zo myne informatien echt zyn) te zeggen, *dat kan ik my niet rappeleeren.*

Dog zulks kan zeer wel wezen, vermits zyn Wel-Ed. toen nog hoog zwanger ging, om heilzame pogingen ten oorbaar van het Land te baren. Dan de Miſſive, welke Heeren Burgemeeſteren, by het overzenden der Bewuſte Memorie, aan zyn Wel Ed. hebben geäddreſſeert, zal zekerlyk het gefatigueerd geheugen van dien onvermoeiden Miniſter ter dien reſpecte wel verlevendigt hebben.

Althans nimmer heeft de R. P. de courage gehad, om het geavanceerde gezegden te ontkennen, of des aangaande eenig bewys ('t welk anderſins gereed was) te requireeren. — Maar ('t welk boven alle captie is) door het accepteeren en overgeven van voorn. Memorie, ipſo facto getoont, desſelfs gezegden, met relatie tot den Hertog te inhereeren, volkomen te advoueeren en (om een Term van de Practyk te gebruiken) te laten gaan in kragte van gewysde.

Maar wat gebeurt verder?

De Hertog, kennisse gekregen hebbende van de voorn. Memorie, verstout zig, om een addres NB. aan H. Hoog Mog. (uit onkunde in 's Lands Rechten) te maken, en niet, gelyk decent was geweest, by Requeste, maar by eene Missive in dato 21 Juny des verlopen Jaars, welke bekend, en dus onnodig is, om hier te worden geinsereert.

Op dit Informeel en Illegaal adres, als hebbende, H. H. Mog geen het minst recht van Jüdicature in onze Provincie, wordt zeer promt, even of 'er periculum in mora was, op den 2 July daaraan volgende, door Heeren Gedeputeerden ter Generaliteit genomen, en, zo zommigen menen, door den Raad Pensionaris zelf, als mede Gedeputeerden wegens Holland, daar present, gecoucheert een Resolutie, waar by zy den Hertog van den blaam, *by Lasterschriften en onteerende gerugten denzelven* aangewreven, VOLKOMEN VRY KENNEN EN ZUIVER HOUDEN, met eene solgneuse agterlating van 't beklag van den R. P. Die Resolutie wordt genomen propria auctoritate van den R. P. zonder met speciale last te zyn gemunieert; of zonder de Intentie van H. Ed. Gr. Mog., welke op dien tyd by malkandren waren, aftewachten.

Moet het nu niet een ieder wonder vreemd in de oren klinken, dat die zelve Man, welke korts te voren, den Hertog, niet quasi in de VOLLE Vergadering der Staten van Holland, maar in 't byzyn van onderscheide Regenten, had aangeklaagt, als een hinderpaal van deszelfs pogingen ten dienste van den Lande, ja Hem ook had horen beschryven, als een voorwerp van algemeenen haat, dat, zegge ik, die zelve Man dezen zyn en tegenstrever, *in de volle Vergadering* van H Hoog Mog. durst VOLKOMEN VRY EN ZUIVER VERKLAREN? Is dit een hoedanigheid van bedreve Staatkunde? Zoo een Demarche heet, naar myn oordeel in vollen nadruk, gelyk de Franschen zeggen, *zig zelf* een *Dement geven*.

Vroeg Pilatus wel eer. Wat is Waarheid? Nu mag ik wel vragen? Wat is Politie?

Im-

Immers zo dooſlepen Staatkunde beſtaan moet, in dubbelhartigheid of uit twee monden te ſpreken, dan heeft David, welke zekerlyk een ſchrander Politiek geweeſt is, dien (*) ſchonen 15en Pſalm te vergeefs nagelaten.

Die in de Gelaatkunde ervaren zyn, en het werk van Lavater beſtudeert hebben, remarqueeren, dat de Heer R. P. geen *Viſage Ouvert*, of, (zo de Latynen ſpreeken,) *Facies Ingenua* hebbe, zy menen ook *iets meticuleus* in deſſelfs wezen te ontdekken: of, en in hoe verre die Wetenſchap, in dewelke ik onbedreven ben, op gronden van Wiskunſt ſteunt, laat ik ter hunner verantwoording. Maar dit is zeker, dat een ieder, welke de eere heeft, dien Atlas van ſtaat te beſchouwen, zig niet genoeg kan verwonderen over de ſinguliere Cabriolen, en zeldzame Contorſien van deszelfs Philoſophiſch lichaam, even of zyn Wel Ed. de Figuren van Euclides wilde nabootzen.

Ik weet niet, of de Keizer, onder andere, het geluk gehad, hebbe om dien Delfſchen Feniks van naby te kunnen admireeren; maar dit, zegt men is zeker, dat zyn Wel Ed. door zyn Doorl. H geinviteert zynde, om met zyne K. Majeſt: te dineeren, door een ſterke buikloop geattaqueerd wierd, en aldaar niet compareerde. Intuſſchen kan niemand twyffelen aan de Eruditie van den Heer Raad Penſionaris, daar elk weet, dat zyn Wel Ed. den tyd op de Leidſche Academie met ongemenen yver waargenomen, voortreflyk geſtudeert, eene doorwrogte *diſſertatio Mathematica de Aggeribus*, met ſchreeuwend genoegen in het openbaar gedefendeert, in 's Hage de Praktyk met reputatie geëxerceert, het Penſionariaat dat

(*) Men zie de zoetvloejende Beryming van dezen Pſalm, in de Nieuwe Beryming, welke Reforme ſchynt bewaart geweeſt te zyn, om voltrokken te worden onder het Miniſterie van de tegenswoordigen R. P. den Eerſten *Doctor in de vrye kunſten, en Wysbegeerte, welke de Republiek*, als haren *Eerſten Miniſter*, heeft mogen beſchouwen.

dat van deszelfs Geboorte-ſtad glorieryk bekleed, en zig door verhevenheid van kennis tot 's Lands dienſt bekwaam gemaakt hebbe, weshalven zyn Wel Ed., zynde de Eerſte gegradueerde Philoſoof, welke dit deftig Ampt glans byzet, de waarheid dier oude ſpreuke heeft wille beveſtigen.

Felix Reſpublica, ubi
Philoſophi regnant.

Dan, om dien gewichtigen Poſt, vooral in tyden van rupture, met ſtralenden luiſter te bekleden, hoort wat meer (gelyk de R. P. zeer wel weet) dan ſchoolaſtike Geleerdheid. Want lieden, die zig altoos aan het boekvertrek als gekluiſtert houden, weinig omgang met beſchaafde menſchen gehad, nimmer landen doorreiſt en zeden van andre Volken gezien hebben, verkrygen door den tyd (gelyk de R. P. zelf door ondervinding zal geleert hebben) een zekere Ruſticiteit, Pedantisme, en een Amour propre, waar door ze zig ridicul, onhandelbaar, ja ondragelyk maken: Ook is aan elk Miniſter niet gegeven die wonderbaarelyke capaciteit van den Heer R. P. om met zo eene politieke tolerantie zynen Antagoniſt te kunnen tracteeren. — Evenwel gelove ik, dat, zo de Vreedlievende Heer van Bleiswyk, die Phenomenons, welke zig thans vertonen, hadde kunnen voorzien, zyn Wel Ed. nimmer, (*) door 't appui van wylen den Heer van Rhoon, en eenen nu nog in leven zynde, Magtigen Patroon, die gewigtige Bediening zoude geambieert, laat ſtaan, aanvaard hebben; en zoude dan zyn Wel Ed. mogelyk van Diarrhæa's en graveleuſe pynen, welke den grooten man, onder het

(*) Miſſchien zal zyn Wel Ed. zig dat ook niet kunnen rappilleeren, dan tot ververſching van 't geheugen kan zyn E. zig adreſſeere by zeker Franſch Philoſoof te L.... Het ſluit in 't minſt niet uit de zonderlinge meritos van den tegenswoordigen R. P. integendeel.

Maxima laus ſummis poſſe placere viris.

het torſſen van dien zwaren Staatslaaſt, vooral in de laatſte drie jaren, tot ſmerte voor alle de leden der vergadering in 't Generaal, en van Amſteldam in 't byzonder, zo droevig gekwelt en verzwakt hebben, voor altoos zyn bevryd gebleven, —— dog wie weet wat de late avond baren zal? *Nemo mortalium omnibus horis ſapit.*

Wyders betuige ik medelyden te hebben met 's mans kwalen, en, daar het gerugt loopt, en deszelfs (*) zogenaamde Secretaris aan zeker aanzienlyk Heer valt verzekert heeft, dat zyn Wel Ed. dien poſt, in 't laatſt van dit Jaar, zal nederleggen, wenſche ik dat zyn Wel Ed. de overige dagen van zyn leven in ſtoreloze ruſte van den Tienjarige peniblen arbeid, bly, en vry van gebreken aan desſelfs lichaamlyke deelen mag doorbrengen, en, als Curator van 's Lands Univerſiteit wakkre Profeſſoren bezorgen, welke de Jeugd het Echte en Rechte denkbeeld van 's Lands *weetig verkrege diergekogte vryheid* in boezemen, en kundige Cordate Regenten vormen.

Laat ik nu in de Tweede plaats tonen, dat de Hertog de bron en oorzaak zy van den elendigen ſtaat, waar in ons Vaderland zig bevindt, en van de verkeerde maatregelen zederd een geruimen tyd genomen, met alle facheüſe gevolgen uit dezelve geproflu'eert.

Ik behoeve hier niet te repeteeren de argumenten, wel-

(*) De groote van *Slingelandt en deszelfs ſucceſſeuren*, hadden wel een *Huisklerk*, maar GEEN SECRETARIS; dan die Mannen wiſten niet beeter, of 't hoorde zo. De tegenswoordige R. P, heeft dezen Nieuwe titel met een wys inzigt geinventeert, namentlyk, op dat leden der Regeering en andere Heeren van diſtinctie ter audientie by zyn Wel Ed. komende niet alléén in de antichambre zouden blyven, maar door een *Bel Eſprit paroiſſeerende onder den titel van Secretaris*, intuſſchen met een praatje geamuſeert worden.

Cela s'appelle vivre.

welke reeds door andere kundige ſchryveren ten dien reſpecte zyn geavanceert. Maar zal dezelve, met byvoeging myner geringe Conſideratien, ſlegts wat nader aandringen.

Het is alöm bekend, dat de haat en afkeer der Natie tegens den Hertog tot zo hogen top geſteigert is, dat er naauwlyks in 's Lands hiſtorien ſterker traces van diergelyke gevonden worden, immers (om my te bedienen van de kragtige uitdrukking van den kundigen ſchryver van het Pleidooy, voor de Heeren de *Vry Temminck*, *Rendorp en Penſionaris Viſcher*, op en jegens den Hertog) *nooit werdt de bok, dien de Joden op den groten Verſoendag naar de Woeſtyne zonden, met meer vervloekingen overladen*; en, ik voegen van gantſcher harte de Kriſtelyke gedagte van den gem. ſchryver by. *De Ingezetenen dezer geweſten zouden ten hoogſten verblyd zyn, indien zy den Hertog zo gemaklyk konden wegzenden, als het Joodſche Volk het vervloekte Dier naar de Woeſtyne joeg* — Hier is geen los praatje zonder grondſlag, maar de *Fama Publica*, *conſentiens Populi Vox & teſtimonium*, een VOLHARDENDE BEVESTIGING over EENE ZAAK, niet ſlegts van geringe, maar van deftige, aanzienlyke Mannen van allerlei rang en ſtaat. Mannen van beproefde deugd en Godvrugt, om welke de Hemel ons Land nog ſpaart, die alle beſchouwen den Hertog, als een Geeſſel der Nederlanden, en een gevaarlyken Achitofel: en zullen nu dezelve voor onteerende Gerugt verſpreiders, voor Amſteldamſche Kabaalmakers en Laſteraars moeten gehouden, en zo een alöm gelooft gerugt, aan een onbezonnen drift van een niet wel geinformeerd gemeen worden toegeſchreven? — dan moet men zeker willens zyne oogen voor 't glansryk licht der waarheid ſluiten.

Dit Algemeen gerugt is nimmer door Contrarie preuves geëlideert.

Nimmer heeft de Hertog zig voor het Publiek, aan 't welk hy zyne klagten heeft geadreſſeert, gezuivert, of een plenaire defenſie gedaan. — Ja zelfs tot heden toe is hy by de Souveraine Vergaring van H: Ed: Gr. Mog: niet gejuſtificeert; want men heeft daar onlangs

per-

per plura gereſolveert, om die zaak niet verder in deliberatie te brengen, apparent, ten blyke, dat men dien pot, ten einde niet meer ſtank te verwekken, maar wilde toedekken, en derhalven moet dezelve geconſidereert worden, als nog ſub Reatu te wezen.

Zodanig gerugt bekragtigt zo door het reeds meergem. gezegden van den R. P. als het gepoſeerde van den Baron van Lynden, in deszelfs miſſive van 26. July 1781. aan H. H. Mog. geaddresſeert tegens welke de Hertog zig ook nooit heeft geoppoſeert) levert naar het Recht uit een *Juſta, et plena probatio.*

Na dat gem: Baron in de voorſz. Miſſive geklaagt hadde over de Influentie van den Hertog in de Staats Deliberatien; drukt die weldenkende Edelman zich uit in deze aanmerklyke woorden.

„ Dat zyn Hoog Ed. gaarne wil overlaten, aan 't „ oordeel van 't geheele Bondgenootſchap, OF EN IN „ HOE VERRE door den Hertog by de meerderjarig- „ heid van zyne Doorl. H. ten Jare 1766 pogingen „ zyn aangewend, om zig als CONSULENT OF „ EENIG CONSILIARIUS VAN HET EMINEN- „ TE HOOFD DEZER REPUBLIEK TE DOEN AAN- „ STELLEN EN ERKENNEN, om daar door zyne „ Doorl. Hoogh. te diſpenſeeren om uit de bekwaam- „ ſte en getrouwſte Regenten en Miniſters van den „ ſtaat te formeeren, een Raad, waar in zo wel de „ binnen als buiten aangelegenheden van de Repu- „ bliek naar behoren gepondereert, overlegt en ge- „ prepareert zouden worden, om vervolgens ten „ beſte van desſelfs goede ingezetenen, door de „ Souveraine en executive magt ter uitvoer ge- „ bragt te worden."

Uit deze Periode zou men kunnen opmaken, dat gem: Baron wat van 't geheim van de Mis ſchynt te weten; immers zyn H. Ed. geeft in Effecte te kennen, dat er een Geheime, maar Sollemnele Verbintenisſe tuſſchen den Heere Stadhouder en den Hertog ſubſiſteere, waar door het Beſtier van 's Lands zaken aan denzelven, als eenigen Conſiliarius van gem: Heer Stadhouder is gedemandeerd. *Hinc illae lacrimae.*

Heb-

Hebbe ik dan den Rechte genoeg getoont, dat de Hertog een kwaad Inſtrument, en voornaamſte hinderpaal zy voor 't algemeene welzyn, zo volgt ook, dat dezelve van het Hof moet worden geremoveert.

't Is waar: Zyne Doorl. Hoogh. onze Heer Stadhouder heeft onlangs kunnen goedvinden, om een Declaratoir ter Vergadering van de Ridderſchap te geven, waar by den Hertog van allen Blaam en Laſter vry houdt, en betuigt, dat nimmer met denzelven over de Marine van de Republiek heeft geraadpleegt. Dan om op dit getuigenisſe (als zynde naar Rechten onbeſtaanbaar) geen Juridique Reflexien te maken, beſchouwe ik het zelve, als een Caſus pro Amico. De Waarheid moet Gelooft, maar niet Opgedrongen worden.

Daar nu alle welmenende Vaderlanders met innig Zielenleet zien en ondervinden de ongelooflyke traagheid, en onverſchoonelyke inactiviteit in de Krygstoeruſtingen, even of men den Vyand in de hand werkte, ja ô gruwel! de ſnode verkleeftheid van zommige Monſters in Menſchenſchyn, aan de Belangens van den Godvergeten Brit, daar wy voorhenen in korten tyd talryke Vloten konden uitruſten, vinden wy thans werks genoeg om onze Kuſten tegens den Vyandlyken aanval te dekken.

Den vermaarden Hiſtorieſchryver Aitzema horen verhaalen Daar wy, dat, wanneer ten Jare 1651. in den Oorlog tuſſchen Vrankryk en Spanje, Amſteldam in den Koophandel, gevoelige nepen wierden toegebragt, de Kooplieden ter beveiliging hunner Bezittingen beſloten, den Staat aantebieden HONDERD OORLOG SCHEPEN TE LEVEREN IN DEN TYD VAN VYF MAANDEN, moeten wy zuchten? *Fuit Ilium!* Ja, daar het ons thans ook Gode Dank! niet ontbreekt aan Dappre Water Leeuwen, *Zoutmannen*, *Dedels*, enz. in welker adren het bloed en de moed der Oorlogsblikſems de *Ruiters*, *Trompen*, &c. op 't heerlykſt zig vertonen, waar van de faamryke Slag op Doggersbank kan getuigen.

Wy moeten egter, helaas! betreuren den naren

ſtaat,

ſtaat van onze Navale Magt, en aanhoudende Werkeloosheid, om dezelve tot voorige luiſter te brengen en 't ſchandelyk verzuim der heilzaamſte middelen ter afwending van deszelfs totalen ondergang.

En waar uit ſpruiten deze Calamiteiten?

Om Duitſch te ſpreken, uit het al te ſterk vertrouwen, 't welk den Admiraal Generaal veſtigt op de Valſche Raadgevingen van Hoogſt deszelfs voormaligen Voogd, en thans Eenigen Conſiliarius, en de zwakheid, waar door gem. Zyne Hoogh. de liefde, achting en dankbaarheid jegens denzelve in al te hogen graad pouſſeert. Want ſchoon Zyne Doorl. Hoogh. waarlyk een goetaartig Vorſt zy, een Prins, met de ſchitterendſten Deugde van God en de Natuur rykelyk begaaft, Zyn Hoogh. is en blyft egter een feilbaar Menſch, en moet nevens ons alle dobbren op de baren der Verleidingen.

En gelyk men zomtyds ziet, dat de eerlykſte kundigſte Rechter kan gedupeert worden door valſche Documenten en op dezelve Recht, doen even zo geloven alle Welmenende in den Landen, dat onze geliefde Vorſt, door een gantſch verkeerden bozen Raad bedrogen word, en zullen in dit geloof volharden, zo lang zy niet van het tegendeel op onweerſpreekbre gronden overtuigt worden.

Beſchouwen wy nu verder den Hertog als Inwoner van 's Hage: ô! daar is hy by den braven Burger gezien als een Varken in een Joodſche Synagoge: deszelfs wanbetalingen zyn ſchreeuwende: zynde het ſchandelyk en laag voor een Man van die Hoge Geboorte en Eminenten Rang, dat, ſchoon hy reeds een (*) exorbitante Somma voor de Tutele heeft genoten en nog Jaarlyks als Veld Marſchalk een conſiderabel Inkomſt van den Staat trekt, hy nogthans voor de klaagliederen der Leveranciers en Schuld-

(*) Zie de Bylage.

Schuldeiſſchers doof blyft, als een Adder voor de ſtemme des Bezweerders.

Uit dit alles begrypt U. Wel Ed. dat meergem: Hertog gantſch geen ſtigtelyk voorbeeld aan de Lutherſche Chriſtenen, onder welker Gemeente Hy de Eminenſte Zuil is, moet opleveren; want men heeft, zo ik hoor, zederd enigen tyd verſcheide van gem: Gemeente, (onder welke Twee aanzienlyke maar zwakgelovige Broeders uit den gryzen ſtam van Jubal waren,) zien deſerteeren; en zig naar de leere van Calvinus wenden, om dat ze volgens hunne Logica meenden, dat (*) het gedrag van gem: Hertog (voor wiens Bekeering zy nimmer op den Kanſel hoorden Bidden) Aprocryf zynde, ook de leer van den Groten Luther niet Orthodox moeſt zyn.

Of en in hoe verre ook de voorm: Hertog zig hebbe ſchuldig gemaakt aan de Overtreding van de aloude Wet *Deuteronom:* 25. *V.* 4. zou de Beurs der Twee Oudſte Jokgenoten in het Geeſtlyk Akkerwerk aldaar, kunnen getuigen.

Voor het overige moet men hem den verdienden lof niet weigeren dat hy Zyne Doorl. Hoogh. den Heere Stadhouder, gedurende deszelfs Minderjarigheid, getrouw heeft gadegeſlagen, denzelven in den Wapenhandel en Krygskunſt met vlyt geinſtrueert, met een voorbeeld van Kuisheid voorgelicht, in en de gronden van de Hervormde Religie heeft laten onderwyzen, insgelyks Hem verheffen als een wakkeren Krygsman, welke met eene gediſtengueerden roem gedient en in den laatſten Oorlog zo heldhaftig heeft geſtreden, dat aan hem ten teken van onverſchrokken Mannenmoed, een der Auxiliaire van zyn zondig lichaam is afgeſchoten; eindelyk moet men hem ten hoogſten pryzen, dat hy ten ſpiegel voor andre vreemdelingen, welke uit het ſchrale Ur der Moffen naar de vette klaverbeemden van ons Neerlands Kanaän in menigte afzakken, mild daar onthaalt, en dikwyls, met poſtpoſitie van oude deftige Burgerfamilien, tot eerampten bevorderd

(*) Prediker X. Vs. 1.

dert worden, zig nogthans niet verwaardigen, om onze Taal te leeren, dat zegge ik, de Hertog zigt op de Nederduitsche sprake naarstig hebbe toegelegt, dezelve wel schryft, en met een zielknaagende welsprekenheid (mits de wind niet uit het Noorden waait,) weet uittestooten. 't Is alleen singulier, dat hy de rechte kragt en betekenisse van het Oude Hatelyk woord BETALEN tot heden toe niet heeft kunnen begrypen.

Hier zoude ik kunnen eindigen, maar my dunkt, ik hoor u vragen, hoe rakenwe nog van dien onnutten, bozen arbeider, in onzen Vaderlandschen Wyngaard, ontslagen?

Zo lang onze Heer Stadhouder goedvindt, om den zelven te blyven patrocineeren, en in dien valsen waan te persevereeren, dat de reeds gedane, en steeds toenemende klagten tegen denzelven, *aan een onbezonnen drift van een niet wel geinformeert gemeen* moeten worden geadtribueert, zie ik geen kans, om van dien Achab verlost te worden.

Het eenigste middel naar myne gedachten, zoude zyn dat men moest tragten, den Roemruchtigen Keizer Josefus II, te permoveeren om denzelven op te ontbiede, en weder in deszelfs Element te plaatzen; waar door Zyne K. M., de brave Nederlanders, die 't heil van 't Vaderland en 't Vorstelyk Huis betragten, aan zig oneindig zou verplichten, en onze Tempelen, ter eere van den Onsterflyken Josefus dat glinstrend voorbeeld van Tolerantie, van Vrolyk klinkende Lof-Zangen, voor die gelukkige bevryding, alomme doen weêrgalmen.

Dan zulks niet willende lukken moeten wy onze Zielen bezitten in Lydzaamheid, Wenschende en Biddende dat die Fameuse Hertog eerlang de Reize mag aannemen naar de plaatse zyner destinatie in de Onbekende wereld, waar de *Hertogen van Parma*, *Arijou*, *Alva*, en zoortgelyke Helden, welke op aarde een' onvergangbren Naam verworven hebben, het regtvaardig loon hunner uitstekende verdiensten ontfangen.

Hier mede meene ik aan Uwe intentie en myn be-

beftek te hebben voldaan, en blyve met altoos du-
rende Achting,

WEL EDELE HEER

Uw Wel Ed Ootmoedige
Dienaar

CONSTANTINUS SIMPLISIUS.

L . . .
den 1 Juny
1782.

BYLAGE,

LYST DER DOUCEURS door de reſpective Provincien vereert aan Zyne D. H. den Hertog van Brunswyk, voor de Adminiſtratie der Tutele over Zyne D: H: den Heere Prinſe Erfſtadhouder.

Gelderland	ƒ 50000 - 0 - 0
Holland	- 200000 - 0 - 0
Zeeland	- 30000 - 0 - 0
Utrecht	- 25000 - 0 - 0
Vriesland	- 40000 - 0 - 0
Overysſel	- 36000 - 0 - 0
Stad en Lande	- 25000 - 0 - 0
Drenthe	- 5000 - 0 - 0
	ƒ 411000 - 0 - 0
Zyn Hoogheid	- 200000 - 0 - 0
	Totaal ƒ 611000 - 0 - 0

Gedrukt voor Rekening van

JUSTUS QUERULUS.

TE BRUNSWYK,

By DEMOSTHENES UNICOLEUS.